

KOKKUVÕTE

KULUARVESTUSSÜSTEEMI VÄLJATÖÖTAMINE ETTEVÕTTES PLAAT DETAIL OÜ

Annika Liivrand

Tänapäeva kiiresti muutuv keskkonnas peetakse võimatuks eksisteerida ettevõtetel ilma kuluarvestussüsteemita. Et olla konkurentsivõimeline, tuleb ettevõtte juhte varustada kuluinformatsiooniga, mis võimaldaks neil vastu võtta ettevõtte arengut toetavaid otsuseid. Kulude arvestamine peab toimuma järjepidevalt. Kulusid tuleb jälgida, mõõta, registreerida ja analüüsida. Ettevõtjate edukus ja riskide juhtimine on seotud sellega, kuivõrd efektiivne on ettevõttes loodud kuluarvestussüsteem.

Töö esimeses peatükis uuris töö autor kuluarvestuse olemust, tähtsust ja liike ning osatähtsust juhtimisprotsessis. Selgus, et kõige sagedamini kasutatakse kuluarvestusest saadavat infot sisendina juhtimisotsuste langetamisel. Kuluarvestusinfo on oluline tootmise planeerimisel, hinnakujunduses ning ka kasumi prognoosimisel. Ülemaailmse konkurentsi tingimustes on ettevõtte jaoks väga oluline, et juhtimisotsuste langetamisel lähtutaks võimalikult täpsest kuluinfost.

Töö teises ja kolmandas peatükis keskendus töö autor magistritöö peaesmärgile: töötada välja Plaat Detail OÜ kuluarvestussüsteem. Peaesmärgil oli kaks alameesmärki. Esimene alameesmärk oli ettevõtte osakondade majandustulemuste hindamine. Selleks tuli luua meetodika ettevõtte tugiteenuste ja üldjuhtimise kulude jaotamiseks. Teine alameesmärk oli luua meetodika ja arvutada Madise tootmisüksuse toodete tootmisomahinnad. Mõlemad eesmärgid said töö käigus saavutatud.

Töö autor keskendus Plaat Detaili kulude arvestuses kululiikide arvestusele, kulukohtade arvestusele, tegevuste kulude arvestusele ja kuluobjektide arvestusele. Kaudkulude jaotamiseks kasutas töö autor nii tegevuspõhiseid kui ka traditsioonilisi mahupõhiseid kulukäitureid.

Kõik kulud, mida oli võimalik seostada tegevustega ning mille jaotamiseks oli võimalik välja arvutada tegevuste kulukäituri määrad, need jaotati kuluobjektile kasutades tegevuspõhiseid kulukäitureid. Ülejäänud kulud tuli jaotada kasutades traditsioonilisi mahupõhiseid kulukäitureid.

Töö autor leidis kuluarvestussüsteemi juurutamisel, et tegevuspõhine kuluarvestus võib olla Plaat Detailile kasulikum võrreldes traditsioonilise kuluarvestusega mitmel põhjusel:

1. Suur-Paala tootmisüksuse tooted ja teenused on erineva keerukusega;
2. ettevõttel on erinevad kliendid ja kliendigrupid;
3. Madisel toodetakse erinevate suurustega partiisid;
4. Madise tootmisüksuses esinevad pikad seadistusajad;
5. nii Madise tootmises kui ka Suur-Paala tootmises on lühikesed ettevalmistuse ja tellimuse täitmise ajad;
6. ettevõttel on raskesti prognoositavad tellimused;
7. Madise tootmises on suur kaudkulude ja püsikulude osakaal kulude struktuuris.

Samal ajal jõudis töö autor ka järeldusele, et Plaat Detaili meeskond ja infosüsteem ei ole tegevuspõhise kuluarvestuse juurutamiseks täielikult valmis. Paljude töötajate jaoks oli eba-meeldiv, kui nad pidid oma tegevusi ja tööaja jaotust täpsustama. Majandustarkvarasse tuleb samuti veel investeerida, et saada rohkem ja kiiremini informatsiooni ja andmeid kätte.

Olulisi täiendusi tuleb sisse viia ka kulude kirjendamisse. Kulude paremaks analüüsiks tuleks seostada kõik kulud nende kirjendamisel kulukohtadega. Majandustarkvaras SAF tuleks kasutusele võtta täiendavad osakonnad: Suur-Paala tootmine, pealadu, kaubanduskeskuste hulgemüük ja varustamine. Kaaluda tuleks ka uue kontoplaani koostamist ning kasumiaruande skeemi nr 2 kasutuselevõtmist.

Plaat Detaili võib jaotada müüdava kauba ja toodangu järgi tinglikult viide osakonda:

1. Madise tootmine – automatiseeritud liinil toimub ühetaoliste toodete suuremates kogustes tootmine. Peamised tooted on pressitud kilbid, tööpinnad, aknalauad, baariletid ja uksemoodulid;
2. Suur-Paala tootmine – tööjõumahukas tootmine. Eritellimuse korras toodetakse erimõõdulisi töötasapindu, riulielemente, aknalaudu ja muid laminaadiga kaetud tooteid;
3. Laminaadi hulgemüük;
4. Kaubanduskeskuste hulgemüük – müük ehitus- ja sisustusmaterjalide kauplustele;

5. Soyuzi toodete müük.

Töö autori analüüsis selgus, et ettevõtte viiest osakonnast kolm suudavad kanda ettevõtte tugiteenuste kulusid. Vaid kaks osakonda suudavad kanda nii tugiteenuste kui ka üldjuhtimise kulusid. Selline tulemus oli ootamatu nii töö autori kui ka ettevõtte juhtkonna jaoks.

Töö autor viis läbi ka põhjaliku analüüsi Madise toodete tootmisomahinna arvutamiseks. Analüüsist selgus, et Madise tootmises on kõige kallim valmistada tööpindu, mis kasutavad kõiki tehase liine.

Töö autor arvab, et töö tulemused pakuvad ettevõtte juhtkonnale paremat ülevaadet ettevõtte tegevusest ja tulemustest. Töö on kindlasti abivahendiks ka ettevõtte kuludest parema ülevaate saamiseks. Töös on põhjalikult analüüsitud ettevõttes asetleidvaid tegevusi ning kasutusel oleva majandustarkvara võimalusi kulude analüüsiks ja arvestamiseks. Analüüsi käigus selgusid mõned kitsaskohad töötajate töös ning need tuleks elimineerida. Töö autori ettepanek on analüüsida veelgi põhjalikumalt ettevõttes asetleidvaid protsesse ning seda kuidas töötajad igapäevaselt oma tööd teevad.

Töö valmimisega ei ole kindlasti lõppenud Plaat Detaili kuluarvestussüsteemi arendamine ja juurutamine. Täiendavalt on vaja käsitleda Suur-Paala tootmise toodete ja teenuste omahinna arvutlust. Samuti on vaja analüüsida üldjuhtimise kulusid ning hinnata, kas nende jaotamiseks oleks võimalik kasutada paremat jaotusbaasi kui müügitulu. Suhtelise müügitulu meetodit kasutades subsideerivad Madise tootmine ja laminaadi hulгимүүк teisi osakondi.

Lõpetuseks, on siiski positiivne, et valminud töö saab juhtkonnale anda esimest korda ülevaate osakondade majandustulemustest ning Madise toodete tootmisomahindadest.